

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Державного закладу

«Південноукраїнський
національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Андрій КРАСНОЖОН

« 26 » серпня 2025 року

ВИСНОВОК

про дисертацію здобувача наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» **Фань Пейсі** з теми «**Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій**».

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор Койчева Тетяна Іванівна.

Витяг з протоколу № 2/1

**засідання наукового (фахового) семінару Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
імені К. Д. Ушинського»**

від 26 серпня 2025 року

На засіданні були присутні: т.в.о. голови наукового (фахового) семінару, доктор педагогічних наук, професор І. А. Княжева, учений секретар наукового (фахового) семінару, кандидат педагогічних наук, доцент О. А. Галіцан, доктори педагогічних наук, професори В. А. Балакірева, Л. І. Березовська, Т. І. Койчева, О. А. Листопад, Т. Ю. Осипова, І. О. Пальшкова, О. В. Попова, Н. М. Черненко, О. І. Ордановська, кандидати педагогічних наук, доценти І. О. Бартенєва, О. П. Ноздрова, І. С. Артемьєва, Л. А. Колбіна, Л. Г. Яновська, А. О. Яновський.

СЛУХАЛИ: Обговорення дисертації здобувача наукового ступеня Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» **Фань Пейсі** з теми «**Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій**».

ВИСТУПИЛИ:

Т.в.о. голови наукового (фахового) семінару, доктор педагогічних наук, професор І. А. Княжева: пропоную присутнім заслухати доповідь здобувача наукового ступеня доктора філософії **Фань Пейсі** за матеріалами

дослідження і висловити свою думку щодо представленої роботи.

Тему дисертації затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» (протокол № 11 від 30 червня 2022 р.).

Фань Пейсі: Начасні реалії ринку праці вимагають не лише різнобічно розвиненого, поінформованого, гуманістично налаштованого, творчого, мобільного, методично озброєного вчителя, а й такого, який здатний передбачати зміни в соціуму в цілому й освітньому просторі зокрема, здійснювати випереджаючий вплив на педагогічну ситуацію, вибудовуючи свою професійну діяльність на основі науково обґрунтованих прогнозів.

Саме з таких позицій у дисертації було розкрито сутність культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва як специфічної форми вияву педагогічної і прогностичної культури в умовах фахової підготовки майбутніх педагогів-музикантів; інтегративну професійно-особистісну якість, що виявляється у здатності майбутнього вчителя музичного мистецтва здійснювати осмислене, ціннісно зорієнтоване, науково обґрунтоване прогнозування результатів художньо-педагогічної взаємодії з учнями засобами музичного мистецтва, з урахуванням індивідуальних особливостей, потенціалу і творчих можливостей кожного здобувача освіти.

У дослідженні визначено структуру культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, що містить настановно-інтенційний, когнітивно-візійний, операційно-рефлексивний, особистісно-евристичний компоненти.

Відповідно до компонентно-змістового наповнення феномена було виокремлено критерії та показники сформованості культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва:

- мотиваційно-сенсовий (віддзеркалюється показниками: наявність мотивації до оволодіння прогностичними вміннями, усвідомлення значущості прогностичної діяльності в контексті педагогіки мистецтва, особистісна настанова на рефлексивно-прогностичну активність);
- інформаційно-гностичний (відбиває показники: обізнаність щодо сутності, функцій та шляхів набуття культури прогностичної діяльності в мистецько-педагогічній освіті, уявлення про сутність, етапи та методи педагогічного прогнозування, здатність інтелектуально моделювати можливі педагогічні ситуації та прогнозувати їх розвиток);
- діяльнісно-аналітичний (відображається показниками: здатність здійснювати педагогічне прогнозування, аналітичні вміння, рефлексивність), суб'єктно-інтеграційний (педагогічна інтуїція, креативність, логічне мислення).

Схарактеризовано рівні сформованості культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва: творчо-функційний (достатній), змістовно-продуктивний (задовільний), базово-інтуїтивний (низький).

Обґрунтовано педагогічні умови формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва: інтеграція змісту та завдань прогностичної діяльності у професійно-педагогічну підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва; стимулювання позитивної настанови майбутніх учителів музичного мистецтва на педагогічно спрямовану прогностичну позицію; створення рефлексивно-розвивального художньо-освітнього середовища, зорієнтованого на формування в майбутніх учителів музичного мистецтва культури прогностичної діяльності.

У межах педагогічного експерименту розроблено й експериментально апробовано методику формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій, що передбачала комплексну реалізацію визначених педагогічних умов. Вона розгорталася на орієнтаційно-цільовому, концептуально-змістовому, практично-операційному й інтеграційно-евристичному етапах.

Засобами, технологіями і методами реалізації завдань у межах кожного з етапів були: майстерня педагогічного прогнозування, міні-лекції, презентації, рефлексивні технології самопізнання, діалогічна технологія ціннісного вибору, рефлексивного діалогу, організації рефлексивно-прогностичної діяльності, педагогічного моделювання, рефлексивна технологія творчого прогностично-педагогічного портфолію, педагогічного інсайту «Моя точка прориву», створення колективного колажу евристичних музично-педагогічних прозрінь, дебати-порівняння, рольовий мікротренінг, кейси, методи рефлексивної дилеми, «Дерево прогностичних рішень», рефлексивний щоденник, вправи «Моя метафора професії», «Професійний герб», «Слухай і передбач», «Музика і учень», «Палітра уроку музики».

За результатами співставлення експериментальних даних до та після впровадження методики формування культури прогностичної діяльності майбутніх педагогів-музикантів доведено, що саме педагогічний експеримент забезпечив досягнення позитивних змін у здобувачів освіти ЕГ порівняно з КГ.

Так, на достатньому рівні культура прогностичної діяльності була сформована у 37,50% майбутніх учителів музичного мистецтва ЕГ (було 8,33%) і 12,50% – КГ (було 9,09%), задовільний рівень засвідчили 50,00% респондентів ЕГ (було 41,67%) і 50,00% – КГ (було 45,45%), низький рівень виявили 12,50% майбутніх педагогів-музикантів ЕГ (було 50,00%) і 36,36% – КГ (було 45,45%). Статистичну значущість і не випадковість позитивних зрушень в ЕГ у порівнянні з КГ доведено застосуванням критерію однорідності χ^2 .

Проведене в площині порушеної проблеми дослідження не є вичерпним. Перспективу подальших наукових розвідок убачаємо в розробленні теоретико-методичних засад і технологічних підходів до формування в майбутніх педагогів-музикантів культури прогностичної діяльності в межах другого (магістерського) освітнього рівня вищої освіти.

Дякую за увагу!

Після доповіді було поставлені запитання.

Доктор педагогічних наук, професор О. В. Попова: Фан Пейсі, розкажіть більше про рефлексивно-розвивальне середовище, яке допомогло вам сформуванню культуру прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Фань Пейсі: Дякую. Рефлексивно-розвивальне художньо-освітнє середовище закладу вищої освіти ми потрактували як педагогічно організований, динамічний простір художньо-педагогічної взаємодії всіх учасників освітнього процесу, у якому створюються умови для особистісного, професійного та творчого розвитку здобувачів вищої освіти через цілеспрямовану активізацію їхньої рефлексивної діяльності.

Доктор педагогічних наук, професор І. О. Пальшкова: Якими методологічними підходами ви керувались, опрацьовуючи феноменологію прогностичної діяльності? Який підхід був для вас пріоритетним, як для дослідника?

Фань Пейсі: Дякую. Методологічну основу нашого дослідження склали технологічний, інтегративний і культурологічний методологічні підходи. Разом із цим відзначу, що для нас визначальним був культурологічний підхід як до теоретичного опрацювання концепта «культура прогностичної діяльності», так і до розроблення методики її формування у майбутніх педагогів. На наше глибоке переконання, культурологічний підхід у дослідженні формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва є надзвичайно важливим і концептуально виправданим, оскільки дозволяє розглядати професійну підготовку педагога як засвоєння знань, умінь і навичок та включення особистості у сферу цінностей культури, її норм, смислів, символів і традицій.

Доктор педагогічних наук, професор Н. М. Черненко: Наскільки, на вашу думку, опрацьовано проблематику підготовки майбутніх педагогів до прогностичної діяльності? Роботами яких вчених ви керувались?

Фань Пейсі: Дякую. Проаналізувавши науковий та методичний фонд з цього питання було встановлено, що переважно дослідники звертаються до цієї проблематики у контексті формування прогностичної компетентності майбутніх учителів. Це зумовлено внесенням прогностичної компетентності в концептуально-стратегічні документи в галузі освіти як визначальної. Прогностичний складник професійної діяльності майбутніх педагогів висвітлюють Наталя Давкуш, Катерина Халецька, Анжеліка Цимбалару. У контексті нашого дослідження принциповими є наукові та методичні розвідки Марини Демидової та Чжан Сіньюань.

Доктор педагогічних наук, професор І. А. Княжева: Фань Пейсі, яким чином ви розумієте сутність дефініцій «прогноз» та «прогнозування» в їх загальнонауковому значенні?

Фань Пейсі: Дякую. Прогноз, у своїй суті, виконує функцію логічного висновку, що впливає з уже наявної системи знань. Він не претендує на пояснення причинно-наслідкових зв'язків певного стану речей, як це властиво гіпотезі. Натомість прогноз фокусується на передбаченні можливих

сценаріїв розвитку, спираючись на структуровані, раціонально обґрунтовані уявлення про дійсність. У цьому сенсі його підтвердження не відкриває нового знання, а, радше, верифікує, тобто підтверджує або спростовує достовірність уже сформованих теоретичних уявлень.

У свою чергу, концепт «прогнозування» є похідним від слова «прогноз» і, по суті, означає процес його продукування. Інакше кажучи, прогнозування представляє собою лише уявлення про майбутнє, а й цілеспрямовану діяльність, спрямовану на створення й обґрунтування ймовірного судження щодо подальшого стану певного явища, об'єкта чи процесу. Це складний пізнавальний акт, у якому логіка наукового мислення поєднується з досвідом, аналітикою та інтуїтивним розумінням динаміки змін.

Доктор педагогічних наук, професор Л. І. Березовська: Фань Пейсі, у мене до вас запитання, пов'язане із попереднім. Чи педагогічний прогноз має свої специфічні ознаки?

Фань Пейсі: Дякую. Педагогічний прогноз не є суто логічно-раціональною побудовою, а включає елементи інтуїції, емоційного інтелекту, педагогічного чуття. Своєрідність педагогічного прогнозу полягає в тому, що він ґрунтується на комплексному баченні особистості учня як суб'єкта взаємодії. Отже, на нашу думку, ефективний педагогічний прогноз є результатом поєднання аналітичного мислення, ціннісного підходу і педагогічного досвіду

Кандидат педагогічних наук, доцент Л. Г. Яновська: Фань Пейсі, за якими принципами ви конструювали роботу з майбутніми педагогами, формуючи їх культуру прогностичної діяльності?

Фань Пейсі: Дякую. У роботі ми виокремили загальнодидактичні принципи, реалізація яких ураховує особливості й забезпечує продуктивність прогностичної діяльності сучасного вчителя музичного мистецтва, зокрема: науковості, об'єктивності, комплексності, практичної спрямованості.

У свою чергу, ми виокремили для себе специфічні принципи, як-от: варіабельності, нерозривної єдності будови зовнішньої й внутрішньої (внутрішній план) діяльності людини, цілеспрямованості, цілісності, адекватності засобів, форм і методів діяльності актуальному стану її суб'єктів, холізму, ефективності, адаптивності, ресурсної достатності, системності, неперервності, об'єктивності, детермінізму, розвитку, історизму, єдності теорії та практики.

Кандидат педагогічних наук, доцент Л. А. Колбіна: Розкажіть більш докладно про рефлексивні технології, які ви використали при формуванні культури прогностичної діяльності студентів.

Фань Пейсі: Дякую. На нашу думку, рефлексивні технології як особливий вид інноваційних педагогічних (освітніх) технологій утворюють перспективний інструментарій вищої професійно-педагогічної освіти, оскільки забезпечують організацію освітнього процесу, орієнтованого на смисловий розвиток здобувачів освіти, ініціюючи їхню умотивованість, забезпечуючи індивідуальний вибір, створюючи умови для самоорганізації,

самоконтролю, самовиховання і саморозвитку особистості майбутнього педагога. Саме тому вони обрані як ключовий засіб формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

В обговоренні взяли участь:

Науковий керівник, доктор педагогічних наук, професор Т. І. Койчева: серед прогностичних умінь особливої ваги для сучасного вчителя набувають інтелектуальні, проєктивні, аналітичні уміння, здатність до моделювання та прогнозування. Формування культури прогностичної діяльності зацікавило Фань Пейсі із самого початку навчання в аспірантурі. Як дослідник, Фан Пейсі приклав неабияких зусиль щоб розробити спеціально організовану навчально-пізнавальну діяльність студентів, спрямовану на виконання професійно орієнтованих завдань та розв'язування проблемно-пошукових ситуацій, які передбачають розвиток їхніх умінь здійснювати як елементарні прогностичні операції й дії, так і реалізовувати цілісні методики прогнозування.

Під час навчання в аспірантурі Фань Пейсі дуже дисципліновано, дуже відповідально поставився до всіх завдань, що пов'язані із розробкою проблеми формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Як дослідника, Фань Пейсі вирізняє самостійність й здатність творчо підходити до вирішення поставлених дослідницьких завдань, йому властива організованість і відповідальність.

Фань Пейсі у повному обсязі виконав індивідуальні навчальний план та план наукової роботи. Згідно з індивідуальним навчальним планом вивчено заплановані освітньо-науковою програмою навчальні дисципліни, успішно пройдено науково-педагогічну практику відповідно до спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки та отримано позитивні результати навчання.

З огляду на вищезазначене, прошу підтримати наукові та практичні напрацювання Фань Пейсі.

Рецензент, доктор педагогічних наук В. А. Балакірєва: Тенденції розвитку сучасної професійної освіти (студентоцентризм; відкритість процесів, що пов'язані з наданням освітніх послуг; відповідність змісту, форм, методів і засобів навчання студентів запитам сьогодення; варіативність і гнучкість освітніх програм; об'єктивність оцінювання студентів, здійснення рефлексії; практико-зорієнтованість освітнього процесу, урахування потреб стейкхолдерів тощо) актуалізують необхідність фахової підготовки студентів, що враховує формування їхньої прогностичної компетентності, яка дозволяє моделювати можливі професійні проблеми, заздалегідь знаходити шляхи їх ефективного розв'язання, своєчасно реагувати на непередбачувані зміни в діяльності тощо. Знання про майбутнє допомагає прогнозувати процес реалізації професійного завдання, уникати проблемних ситуацій, ураховувати важливі фактори, загрози й ризики, що можуть вплинути на якість професійної діяльності. Отже, тема дисертаційного дослідження є актуальною і не викликає сумнівів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше розкрито й науково обґрунтовано сутність феномену «культура прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва», розкрито його структуру (настановно-інтенційний, когнітивно-візійний, операційно-рефлексивний, особистісно-евристичний компоненти); схарактеризовано критерії (мотиваційно-сенсовий, інформаційно-гностичний, діяльнісно-аналітичний, суб'єктно-інтеграційний), показники (наявність мотивації до оволодіння прогностичними вміннями, усвідомлення значущості прогностичної діяльності в контексті педагогіки мистецтва, особистісна настанова на рефлексивно-прогностичну активність, обізнаність щодо сутності, функцій та шляхів набуття культури прогностичної діяльності в мистецько-педагогічній освіті, уявлення про сутність, етапи та методи педагогічного прогнозування, здатність інтелектуально моделювати можливі педагогічні ситуації та прогнозувати їх розвиток, здатність здійснювати педагогічне прогнозування, аналітичні вміння, рефлексивність, педагогічна інтуїція, креативність, логічне мислення) та рівні сформованості культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва (творчо-функційний (достатній), змістовно-продуктивний (задовільний), базово-інтуїтивний (низький)). Науково обґрунтовано педагогічні умови формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій: інтеграція змісту та завдань прогностичної діяльності у професійно-педагогічну підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва; стимулювання позитивної настанови майбутніх учителів музичного мистецтва на педагогічно спрямовану прогностичну позицію; створення рефлексивно-розвивального художньо-освітнього середовища, зорієнтованого на формування в майбутніх учителів музичного мистецтва культури прогностичної діяльності.

Як позитив відзначимо, що дисертантом опрацьовано значну кількість наукових джерел, про що свідчить відповідний список, який складається із 276 найменувань, із них 18 англійською мовою, а також наявність низки додатків, які доповнюють і збагачують основний текст дисертаційної роботи.

Отже, рецензована робота містить позитивні моменти, має відповідну структуру і відзначається актуальністю. Проте, як і будь-яка новаторська робота, є певні дискусійні моменти і зауваження, які потребують роз'яснення:

1. Підрозділ 1.1. дисертації, присвячений висвітленню особливостей прояву культури прогностичної діяльності педагогів, представлено на 26 сторінках. Можливо, матеріал виглядав би більш лаконічно, якби Фань Пейсі скористався табличним форматом чи порівняльним аналізом думок різних учених.
2. Структуру культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва бажано було б представити не лише описово, а й схематично, що наочно уяскравило б поданий матеріал.

3. Педагогічні умови, що, на думку автора, впливають на формування культури прогностичної діяльності прописані «наскрізно», тобто не відокремлено одна від іншої, що ускладнює їх сприйняття.

4. Робота потребує технічного редагування (наприклад, застосування нерозривного пробілу між ініціалами та прізвищем науковців, усунення зайвих пробілів по тексту дисертації).

Загальний висновок: Дисертаційна робота Фань Пейсі з теми «Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій» є завершеним, самостійним дослідженням. З урахуванням виправлення висловлених зауважень, може бути подана до попереднього розгляду і захисту в спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент **О. А. Галіцан:** Актуальність обраної теми дослідження детермінується тим, що проблема формування прогностичної компетентності студентів є однією з фундаментальних у сучасній вищій освіті та має давню історико-педагогічну традицію. Інтерес до зазначеної проблеми зумовлений потребою у фахівцях, які здатні моделювати можливі професійні проблеми, заздалегідь знаходити шляхи їхнього ефективного розв'язання, своєчасно реагувати на непередбачувані зміни в діяльності тощо.

Феноменологія підготовленості фахівців-освітян до педагогічного прогнозування є вкрай актуальною проблемою, отже звернення Фань Пейсі до феноменологічних та методичних параметрів формування культури прогностичної діяльності вчителів сумнівів не викликає.

Структура дослідження, зокрема вступ, 3 розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел, додатки загалом пов'язані внутрішньою логікою, послідовністю і завершеністю викладу. Основний текст дисертації становить 217 сторінок.

Заслуговує схвалення виважений підхід Фань Пейсі до аналізу наукових позицій науковців, методологів педагогіки, фахівців-практиків з педагогічної прогностики. Умовисновки дисертанта свідчать про його методологічну грамотність, системно-логічне аналітичне мислення, самостійність у трактуванні максимально складних наукових конструктів.

Зразковою вважаю логіку структурування матеріалу, дотримання балансу між науковими репрезентаціями та методичними розвідками.

Схвальної оцінки заслуговує намагання Фань Пейсі знайти ґрунт для власних умовисновків у дослідженнях, виконаних у межах наукової школи кафедри педагогіки Університету Ушинського. Всі визначення, що подає дисертант, всі формулювання вирізняють авторським стилем, доцільними вважаємо надані кожному етапу дослідницького занурення коментарі.

На основі узагальнення теоретичних положень розглянуто та переосмислено культуру прогностичної діяльності вчителів-митців, що має комплексний, інтегративний і поліфункційний характер, поєднує інтелектуально-аналітичні, художньо-інтерпретаційні, операційно-методичні комунікативні й регулятивні складники і спрямована на випереджальне

уявлення, моделювання та проєктування майбутніх результатів освітнього процесу, зокрема в контексті музичної інтерпретації, виконавської діяльності та розвитку художнього досвіду учнів

Дисертаційна робота вирізняється науковою новизною, методологічні вектори розроблення проблеми видаються адекватними, а висловлені вперше наукові репрезентації заслуговують високої оцінки.

Заслугове схвалення деталізована, алгоритмізована праксеологічно-дієва методика формування культури прогностичної діяльності майбутніх педагогів, що становить ґрунтовний методичний базис, здатний потенційно збагатити всю систему професійної підготовки фахівців з музичної педагогіки в педагогічних університетах.

На кожному етапі дослідно-експериментальної роботи автор аналізував зміст, методи, форми навчальної роботи, результати діагностувальних зрізів, робив відповідні корекції. Кожний етап формувального експерименту забезпечувався навчально-методичними матеріалами, діагностувальними методиками, зокрема – авторськими.

Достовірність результатів забезпечено опорою на наукову методологію; на загальнонаукові підходи до формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Завдання дослідження Фан Пейсі виконував коректно, застосовуючи комплекс взаємодоповнюваних дослідницьких методів, зокрема теоретичних (аналіз філософських, психологічних, педагогічних джерел, інтерпретація теорій і методик); емпірично-діагностувальних і статистичних (математичного опрацювання й інтерпретації отриманих даних).

Вірогідність результатів та висновків дослідження забезпечено репрезентативністю вибірки учасників педагогічного експерименту; кількісним і якісним аналізом результатів експериментальної роботи.

Зауваження і побажання до роботи не знижують її загальної позитивної оцінки. Водночас, наголошуємо на такому:

1. В анотації до роботи детально розкривається лише рефлексивно-розвивальне художньо-освітнє середовище закладу вищої, як педагогічна умова формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва. Логічним був би опис усіх педагогічних умов, що визначив автор.

2. Оскільки рефлексивні технології визначені у дослідженні провідним інструментальним засобом формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, то роздуми про них слід було подати у форматі окремого підрозділу.

3. Опис дослідно-експериментальної роботи здійснено загалом кваліфіковано, водночас, доцільно було б чіткіше конкретизувати динаміку змін у рівнях сформованості культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва на кожному етапі реалізації методики її формування.

4. Третій розділ дисертаційної роботи не позбавлений технічних огріхів, оформлювальних неточностей (сторінки 78, 84, 98, 101).

Висловленні зауваження і побажання ніяким чином не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації. Дисертацію за умови виправлення незначних недоліків можна подавати до розгляду і захисту в спеціалізовану раду спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Загальний висновок: Рецензована дисертація є самостійною, структурно завершеною працею, в якій здійснено комплексне вирішення актуального наукового завдання з педагогічної теорії та освітньої практики. Отримані нові науково обґрунтовані результати мають важливе соціальне значення та є суттєвими для подальшого розвитку теорії і практики вищої освіти.

Рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент **І. О. Бартенєва:** високого рівня професійної діяльності сучасний педагог зможе досягнути, організовуючи власну педагогічну діяльність на прогностичній основі, як передбаченні позитивного результату, враховуючи суттєво нові обставини розвитку мистецької освіти в умовах її модернізації. Сформовані у фахівця прогностичні знання, вміння й навички сприятимуть окресленню ним можливих змін у змісті, структурі й організації музично-педагогічного освітнього процесу. Отже, констатуємо своєчасність та актуальність теми рецензованого дослідження та його тісний зв'язок із відповідними планами галузей науки.

Структура наукової роботи є повною і відповідає чинним вимогам. Відповідно до мети дослідження визначено його завдання і дібрано методи їх реалізації. Чітко і виважено розроблений наукознавчий апарат.

Реалізація авторського наукового пошуку обраної проблеми відображена в науковій новизні та практичному значенні дослідження, які не підлягають сумніву.

Заслуговує позитивної оцінки проведений у першому розділі аналіз теоретичних джерел, що дозволив автору уточнити понятійний апарат дослідження, розкрити сутність і структуру культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва, виявити її особливості. Хочеться відмітити ретельний і прискіпливий підхід дисертанта щодо аналізу напрацювань вітчизняних учених у площині методології педагогічної прогностики.

Суттєвим досягненням автора дослідження є розроблена експериментальна методика формування культури прогностичної діяльності майбутніх педагогів засобами рефлексивних технологій.

Практико зорієнтований вектор роботи обумовив значний обсяг цікавого, оригінального і змістовного методичного матеріалу, представленого в додатках.

Надаючи високу позитивну оцінку дисертаційному дослідженню, висловимо низку зауважень і пропозицій.

1. Попри ретельний аналіз вітчизняних досліджень щодо своєрідності культури професійної діяльності педагогів-музикантів, підрозділу 1.1. бракує аналізу напрацювань зарубіжних авторів.

2. Теоретичне значення роботи, на нашу думку, підсилив би методологічний підрозділ.

3. Підрозділ, що розкриває дидактичний потенціал рефлексивних технологій, має ознаки інноваційності. Проте, звужений формат їх репрезентації не надає повноцінного уявлення про обсяг здійсненої роботи.

4. У дисертації докладно висвітлено всі етапи експериментальної методики та засоби, використані під час їх реалізації. Водночас формула обчислення загальних рівнів сформованості культури прогностичної діяльності студентів наразі потребує уточнення, адже не вказано покликання на номер зі списку використаних джерел.

5. У рукописі дисертаційної роботи присутні нечисленні орфографічні й пунктуаційні помилки.

Наголосимо на тому, що висловлені зауваження мають рекомендаційний характер і можуть бути враховані в подальшій науковій роботі дисертанта, не применшують теоретичного та практичного значення результатів дисертаційної роботи.

Загальний висновок: дисертація є актуальним, самостійним і завершеним науковим дослідженням, яке відповідає чинним вимогам, що ставляться до дисертацій рівня доктора філософії, має наукову новизну і практичну значущість та може бути рекомендована до подання в разову спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Доктор педагогічних наук, професор О. І. Ордановська: Державним стандартом «Вчитель закладу загальної середньої освіти» здатність планувати та прогнозувати результати освітнього процесу, здатність до цілепокладання, самоорганізації та підготовки до здійснення освітнього процесу та здатності до його документування виголошено однією з ключових вимог до здійснення вчителем професійних функцій. Отже, намагання Фань Пейсі розкрити етапи підготовки майбутніх учителів до педагогічного прогнозування є своєчасним. Я впевнена в тому, що робота має суттєву наукову новизну і практичну значущість, отже буду її підтримувати.

Доктор педагогічних наук, професор Л. І. Березовська: Сьогодні ми спостерігаємо над тим, як влучно і точно репрезентує дисертант засадничу професійну характеристику сучасного вчителя – його культуру прогностичної діяльності. Фань Пейсі ґрунтовно і виважено описав складну, полідетерміновану, динамічну здатність особистості, котра має вагоме професійне значення, поєднує цінності, мотиви, цілі, знання, прогностичні вміння й навички, практичний досвід, що визначають спроможність учителя успішно здійснювати прогностичну діяльність задля регуляції та оптимізації своєї освітньої і самоосвітньої діяльності. Для вчителя мистецького профілю така діяльність має принципове значення, зважаючи на необхідність вибудовувати одночасно мистецькі та суто педагогічні проєкції гармонійного розвитку учнів.

Вважаю, що робота є ґрунтовною та актуальною, відповідає усім

вимогам та у подальшому може бути рекомендованою до захисту в спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Доктор педагогічних наук, професор Н. М. Черненко: Мені дуже імponує ракурс опрацювання проблеми підготовки майбутніх учителів до педагогічного прогнозування. Фан Пейсі довів сьогодні, що прогностична діяльність учителя стає актуальною лише тоді, коли розгортається як психічний процес; проявляється у вигляді довільної, усвідомленої та цілеспрямованої активності, має статус діяльності і може бути проаналізована з точки зору структури діяльності через опис її мотивів, завдань, цілей, дій.

На мою думку, робота суттєво збагачує сучасну парадигму вияскравлення логічно-маркованих, критично-когнітивних та інтелектуально-употужнених рис фахівців освіти, отже робота бути рекомендованою до захисту в спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Учений секретар наукового семінару, кандидат педагогічних наук, доцент О. А. Галіцян представила відомості щодо апробації основних положень дисертації, повноти опублікованих наукових результатів Фань Пейсі та проєкт рішення висновку.

Відомості про повноту надрукованих наукових результатів автора

Статті в наукових фахових виданнях України

1. Койчева, Т. І., & Фань, Пейсі. (2022). Прогностична діяльність у ракурсі професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, (85), 35–39.

<https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.83.7>

<http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/85/5.pdf>

2. Фань, Пейсі. (2023). Рефлексивні технології як інноваційний інструментарій професійної підготовки майбутніх педагогів. *Інноваційна педагогіка*, 62(2), 101–104.

<https://doi.org/10.32782/26636085/2023/62.2.18>

<http://www.innovpedagogy.od.ua/62-2>

3. Фань, Пейсі. (2025). Рефлексивно-розвивальне освітнє середовище ЗВО як умова якості професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Перспективи та інновації науки. Серія: Педагогіка, Психологія, Медицина*, 5(51), 1490–1501.

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)-1490-1501](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51)-1490-1501)

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/24093/24063>

Опубліковані праці апробаційного характеру

4. Фань, Пейсі. (2022, August 12). Діяльність як категорія наукового дискурсу. У *Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»: III International Scientific*

and Practical Conference «Grundlagen der modernen wissenschaftlichen forschung» (с. 156–157). Zurich, Switzerland.

<https://doi.org/10.36074/logos-12.08.2022.48>

5. Фань, Пейсі. (2023, August 18). «Культура» як наукова категорія. У *Комплексний підхід до модернізації науки: методи, моделі та мультидисциплінарність: матеріали III Міжнародної наукової конференції* (с. 208–210). Житомир: Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця: Європейська наукова платформа.

<https://doi.org/10.36074/mcnd-18.08.2023>

6. Фань, Пейсі. (2024, May 20–22). Особливості рефлексивно зорієнтованої парадигми вищої педагогічної освіти. У *Міжнародна науково-практична конференція «Інновації у проєктуванні професійного становлення фахівців в університетському просторі»* (с. 47–50). Одеса.

7. Фань, Пейсі. (2025, April 4). Принципи відбору сучасних технологій професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва: культурологічний підхід. У *Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції* (с. 287–289). Глухів: Глухівський НПУ ім. О. Довженка.

https://tpgnpu.ho.ua/images/kafedra_SG/2024-2025/konf%204-04-2025/MATERIAL%20V-Vseukr_nauk_prakt_konf_4-04-2025.pdf

ВИСНОВОК

Уважати, що дисертація Фань Пейсі з теми «Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, є завершеним самостійним дослідженням з актуальної проблеми, відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

1.1 Уважати, що дисертаційне дослідження містить **наукову новизну**. Уперше розкрито й науково обґрунтовано сутність феномену «культура прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва», розкрито його структуру (настановно-інтенційний, когнітивно-візійний, операційно-рефлексивний, особистісно-евристичний компоненти); схарактеризовано критерії (мотиваційно-сенсовий, інформаційно-гностичний, діяльнісно-аналітичний, суб'єктно-інтеграційний), показники (наявність мотивації до оволодіння прогностичними вміннями, усвідомлення значущості прогностичної діяльності в контексті педагогіки мистецтва, особистісна настанова на рефлексивно-прогностичну активність, обізнаність щодо сутності, функцій та шляхів набуття культури прогностичної діяльності в мистецько-педагогічній освіті, уявлення про сутність, етапи та методи педагогічного прогнозування, здатність інтелектуально моделювати можливі педагогічні ситуації та прогнозувати їх розвиток, здатність здійснювати

педагогічне прогнозування, аналітичні вміння, рефлексивність, педагогічна інтуїція, креативність, логічне мислення) та рівні сформованості культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва (творчо-функційний (достатній), змістовно-продуктивний (задовільний), базово-інтуїтивний (низький)). Науково обґрунтовано педагогічні умови формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій: інтеграція змісту та завдань прогностичної діяльності у професійно-педагогічну підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва; стимулювання позитивної настанови майбутніх учителів музичного мистецтва на педагогічно спрямовану прогностичну позицію; створення рефлексивно-розвивального художньо-освітнього середовища, зорієнтованого на формування в майбутніх учителів музичного мистецтва культури прогностичної діяльності. Розкрито сутність поняття «рефлексивно-розвивальне художньо-освітнє середовище закладу вищої освіти».

1.2. Уважати, що дисертаційне дослідження має **практичну значущість**. Розроблено й апробовано методики діагностики та формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій (орієнтаційно-цільовий, концептуально-змістовий, практично-операційний, інтеграційно-евристичний етапи); організації діяльності майстерні педагогічного прогнозування. Результати дослідження можуть бути використані в освітньому процесі закладів вищої й післядипломної освіти з метою формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій; укладанні навчальних посібників, глосаріїв, методичних рекомендацій для майбутніх учителів музичного мистецтва і викладачів; для написання кваліфікаційних робіт, підготовки тез доповідей і наукових статей тощо.

2. Затвердити висновок засідання наукового (фахового) семінару Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» про дисертацію Фань Пейсі з теми «Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій», що представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

2.1. Дослідження виконано відповідно до наукової теми кафедри педагогіки «Проектування професійного становлення майбутніх фахівців в умовах університетської освіти» (реєстраційний номер № 0120U002014), що входить до тематичного плану науково-дослідних робіт Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

2.2. Матеріали дослідження **впроваджено** в освітній процес Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» (акт впровадження №1390/28/3 від

19.08.2025р.), Криворізького державного педагогічного університету (акт впровадження №01/513/3 від 21.08.2025 р.).

2.3. **Основні результати дослідження** висвітлено у 7 публікаціях автора (6 одноосібних). Із них: 3 – у фахових наукових виданнях України, 4 – апробаційного характеру.

3. **Ухвалили:** з урахуванням виправлення висловлених зауважень, рекомендувати дисертаційну роботу Фань Пейсі з теми «Формування культури прогностичної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами рефлексивних технологій» до попереднього розгляду і захисту в спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Результати голосування:

присутні – 17,
«за» – 17,
«проти» – немає.

Висновок прийнято одностайно.

Т.В.О. ГОЛОВИ
наукового (фахового) семінару,
доктор педагогічних наук,
професор

Ірина КНЯЖЕВА

Учений секретар
наукового (фахового) семінару,
кандидат педагогічних наук,
доцент

Ольга ГАЛІЦАН

